

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 6 maj 1936 kl. 10 f. m.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 12, angående möjliggörande av en centraliserad och ekonomiskt fördelaktig förvaltning av hälsovårdsangelägenheterna i kommuner och municipalsamhällen.

I en inom riksdagens andra kammare väckt, till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 121, har herr *Back* hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om tilläggsbestämmelser i hälsovårdsstadgan, att kommuner och municipalsamhällen, som så önska, må kunna giva förvaltningen av hälsovårdsangelägenheterna en centraliserad och ekonomiskt fördelaktig form. *Motionen.*

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat utlåtanden över motionen från medicinalstyrelsen, socialstyrelsen och länsstyrelsen i Stockholms län, varjämte utskottet berett Svenska landskommunernas förbund tillfälle att yttra sig i ärendet. *Yttranden.*

Medicinalstyrelsen erinrar om att av rikets kommuner omkring 180 inrymma municipalsamhällen. Ett större antal sådana samhällen inom en och samma kommun finnes huvudsakligen i Stockholms förstäder och på västkusten. Ur många synpunkter anser styrelsen lämpligast, att i omedelbar närhet av större städer belägna municipalsamhällen liksom deras moderkommuner inkorporeras med städerna, att flera närliggande municipalsamhällen inom samma kommun sammanföras till ett samt att kommun med ett eller flera municipalsamhällen och jämförelsevis utvecklad bebyggelse i övrigt förvandlas till stad eller köping. Redan med nuvarande lagstiftning finnas vissa förutsättningar för att moderkommun och municipalsamhälle kunna hava samma hälsovårdsnämnd. Även andra anordningar kunna redan nu vidtagas för ernående av billigare administration (ex. annonsering, tillsättande av tillsyningsmän). Styrelsen hade för avsikt att framdeles föreslå sådan ändrad reglering av provinsialläkardistriktet, att tjänsteläkare kan utföra både sjukvårds- och hälsovårdsarbete i sitt distrikt i önskvärd utsträckning, varigenom hälsovårdsnämnderna tillfördes ökad sakkunskap.

Socialstyrelsen erinrar om att lagen den 13 juni 1919 om kommunalförbund lämnar möjlighet för municipalsamhällen sinsemellan eller ock sådant samhälle resp. sådana samhällen å ena sidan och borgerlig kommun å den andra sidan att sammansluta sig till kommunalförbund för gemensamt handhavande av kommunala angelägenheter av ifrågavarande slag. Vidare erinras om, att vid bristande enighet mellan olika kommunala bildningar länsstyrelse enligt samma lag äger viss initiativrätt i fråga om sådan sammanslagning. Styrelsen avstyrker motionen.

Länsstyrelsen i Stockholms län finner det mål, motionären vill nå, möjligen kunna realiseras med nuvarande bestämmelser i och med att en kommun i sin helhet bildar ett municipalsamhälle för tillämpning därstädes av vad i hälsovårdsstadgan är föreskrivet beträffande stad. Länsstyrelsen har sedan länge uppmärksammat utvecklingen inom länet och har arbetat på åstadkommandet av större samhällsenheter. Nuvarande lagstiftning hindrar ej heller antagande av gemensamma tillsyningsmän för den allmänna hälsovården, anordnande av gemensamma expeditionslokaler och dylikt.

Svenska landskommunernas förbund avstyrker motionen med hänsyn till att en tillfredsställande ordning på här förevarande område synes kunna vinnas redan med nu förefintliga bestämmelser i hälsovårdsstadgan. Förbundet åberopar därvid bl. a. 35 § i denna stadga. Förbundet hade funnit att under senare år en stark motvilja mot utbrytning av municipalsamhälle för det ena eller andra ändamålet framträtt på åtskilliga håll och att från myndigheternas sida viss hänsyn tagits härtill. Bildandet av kommunalförbund länder i vissa fall till fördel.

Utskottet.

För egen del får utskottet anföra följande.

Av de i motionen lämnade upplysningarna framgår, att förhållandena, så som de i praktiken gestalta sig inom här ifrågavarande område av samhällsorganisationen, i månget fall lämna visst fog för anmärkningar. En onödigt dyrbar och komplicerad förvaltningsapparat torde på åtskilliga håll förefinnas. Men — såsom av svenska landskommunernas förbund i dess yttrande framhållits — en tillfredsställande ordning kan i det fall motionären närmast syftar på och andra liknande fall vinnas med nu förefintliga bestämmelser i hälsovårdsstadgan. Lagen om kommunalförbund inrymmer också möjlighet att sammansluta municipalsamhälle och borgerlig kommun till kommunalförbund för gemensamt handhavande av kommunala angelägenheter av här ifrågavarande slag. Länsstyrelse äger redan nu befogenhet till visst initiativ i detta avseende. Genom dylik sammanslutning ernås viss förenklad administration med därav föranledd ekonomisering och rationalisering av arbetet. Vid dylikt förhållande anser utskottet, att tillräckliga skäl ej synas hava blivit framförda för att icke nu förefintlig lagstiftning skall anses kunna erbjuda underlag för tillgodoseende på nöjaktigt sätt av sådana önskemål, åt vilka motionären givit uttryck.

Under åberopande av det ovan anförda samt av innehållet i de över motionen avgivna yttrandena får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion, nr 121, icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 30 april 1936.

På utskottets vägnar:

ERNST ÅQVIST.

Närvarande: herrar *Aqvist*, *Peltersson* i Dahl, *Cruse**, *Hansson* i Hönö, *Hansson* i Örebro*, *Eriksson* i Sandby, *Johnsson* i Norrahammar*, *Andersson* i Surahammar och *Sefve**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.